

# Yashil IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

DOI 2023  
Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal



## «Smart-turizm: XORIJIY TAJRIBA VA UNI O‘ZBEKISTONDA QO‘LLASH ISTIQBOLLARI»

Respublika ilmiy-amaliy anjumani

TOSHKENT DAVLAT IQTISODIYOT UNIVERSITETI  
ILMIY MAQOLA VA TEZISLAR TO‘PLAMI

2023-yil 15-dekabr, maxsus son

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo‘jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko‘rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati



74-91 xalqaro daraja  
ISSN: 2992-8982

# Yashil IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

## Bosh muharrir:

Sharipov Qo'ng'irotboy Avezimbetovich

Elektron nashr. 540 sahifa, 15-dekabr, 2023-yil.

## Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

## Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

## Tahrir hay'ati:

Rae Kvon Chung, Janubiy Korea, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati

Salimov Oqil Umrzoqov, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi

Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi

Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari

Toshkulov Abduqodir Hamidovich, i.f.d., prof., TDU rektori

Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, i.f.d., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri o'rinbosari

Sharipov Qo'ng'irotboy Avazimbetovich, t.f.d., prof., TDIU rektori

Oblamuradov Narzulla Naimovich, i.f.n., dotsent

Djumaniyazov Maqsud Allazarovich, Qoraqalpog'iston Respublikasi Tabiat resurslari qo'mitasi raisi

Axmedov Durbek Kudratillayevich, i.f.d., prof., O'zR Oliy Majlisi qonunchilik palatasi deputati

Utayev Uktam Choriyevich, O'zR Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari

Ochilov Faxrod, O'zR Bosh prokuraturasi iqtisodiy jinoyatlarga qarshi kurashish departamenti bo'limi boshlig'i

Eshov Mansur Po'latovich, i.f.d., prof., TDIU Akademik faoliyat bo'yicha prorektori

Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, i.f.d., prof., TDIU YoMMMIB birinchi prorektori

Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, i.f.d., prof., TDIU Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha prorektori

Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, i.f.d., prof., "O'IRIAM" ilmiy tadqiqot markazi direktori – prorektor

Yuldashev Maqsud Abdullayevich, p.f.d., prof., TDIU Moliya-iqtisod ishlari bo'yicha prorektori

Karimov Norboy G'aniyevich, i.f.d., prof., TDIU huzuridagi PKQTMO tarmoq markazi direktori

Hakimov Nazar Hakimovich, f.f.d. TDIU profesor

Yuldashev Mutallib Ibragimovich, i.f.d., TMI professori

Samadov Asqarjon Nishonovich, i.f.n., TDIU Marketing kafedrasida professori

Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, t.f.d., Rossiya xalqlar do'stligi universiteti professori

Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, i.f.d., prof., Xalqaro "Nordik" universiteti rektori

Aliyev Bekdavlal Aliyevich, f.f.d., TDIU professori

Po'latov Baxtiyor Alimovich, t.f.d., prof., Atrof-muhit va tabiatni muhofaza qilish texnologiyalari ilmiy-tadqiqot instituti

Axmedov Javoxir Jamolovich, i.f.f.d., "El-yurt umidi" jamg'armasi ijrochi direktori o'rinbosari

Isakov Janabay Yakubbayevich, i.f.d., TDIU professori

Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, t.f.f.d., Toshkent arxitektura-qurilish universiteti katta o'qituvchisi

Kamilova Iroda Xusniddinovna, i.f.f.d., TDIU dotsenti

Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, i.f.f.d., TDIU dotsenti

Sevil Piriyeva Karaman, PhD, Turkiya Anqara universiteti doktoranti

Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, TDIU katta o'qituvchisi

Rustamov Ilhomiddin, f.f.n., Farg'ona davlat universiteti dotsenti

Mirzaliyev Sanjar Maxamatjon o'g'li, TDIU Ilmiy tadqiqotlar va innovatsiyalar departamenti rahbari

Babayeva Zuhra Yuldashevna, TDIU huzuridagi PKQTUMOTMXHB mutaxassis

## Ekspertlar kengashi:

Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, i.f.d, TDIU dotsenti

Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, i.f.f.d, TDIU dotsenti

Imomqulov To'liq Burxonovich, i.f.f.d, TDIU dotsenti

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

**UO'K:** 338.48 (075)

**KBK:** 65.433(011)

“Smart-turizm: XORIJIY TAJRIBA VA UNI O‘ZBEKISTONDA QO‘LLASH ISTIQBOLLARI”.  
Respublika ilmiy-amaliy anjumani materiallari to‘plami. – T.: “YalIT” jurnali, 2023. – 540-b.

To‘plamga xorijiy va mahalliy olimlar, sohaning yetuk mutaxassislari va oliy o‘quv yurtlarida turizm sohasidagi muammolar bo‘yicha ilmiy izlanishlar olib borayotgan doktorantlar, tadqiqotchilar, vazirlik, qo‘mita va turli mulkchilik shaklidagi korxonalar, tashkilotlarning yetakchi mutaxassislari, magistrning ilmiy izlanishlarining natijalari kiritilgan.

To‘plamda keltirilgan materiallarning mazmuni, undagi statistik ma‘lumotlar va keltirilgan huquqiy-me‘yoriy hujjatlarning haqqoniyligi, tadqiqiy fikr-mulohazalar va takliflarga mualliflarning o‘zlari mas‘uldirlar.

**Mas‘ul muharrir:** t.f.d., prof. K.A. Sharipov

**Konferensiya tahrir hay‘ati:** i.f.d., prof. M.P.Eshov, i.f.d., prof. G.Q.Abduraxmanova, i.f.d., prof. S.K.Xudoyqulov, i.f.d., prof. M.A.Yuldashev, i.f.d., prof. A.M.Abduvohidov, i.f.d., prof.M.T.Aliyeva, i.f.d., prof. A.A.Eshtayev, i.f.d., prof.A.N.Norchayev, i.f.n., prof. S.R.Safayeva, i.f.n., dots. D.I.Abidova, i.f.n., dots. X.Ochilova, i.f.n., dots. M.Nurfayziyeva.

**Taqrizchilar:**

Sh. Ergashxodjayeva, i.f.d., prof.

U. G‘afurov, i.f.d., prof.

*Ushbu Toshkent davlat iqtisodiyot universitetida o‘tkazilayotgan «Smart-turizm: XORIJIY TAJRIBA VA UNI O‘ZBEKISTONDA QO‘LLASH ISTIQBOLLARI» mavzusidagi Respublika ilmiy-amaliy anjuman to‘plami O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta‘lim, fan va innovatsiyalar vazirligi tomonidan nashrga tavsiya etilgan.*

ISBN 978-9943-6856-0-4





# DAM OLISH TURIZMIDA SMART PARKLARNING O'RNI

**Shaymanova Nigora Yusupovna**

TDIU tayanch doktoranti

**Annotatsiya:** Maqolada rekreatsiya turizmini rivojlantirishda Smart-turizmining ahamiyati o'rganilgan. Xorij tajribasidan foydalangan holda, O'zbekistonda Smart texnologiyalar imkoniyatlaridan foydalanib, dam olish turizmini rivojlantirishda Smart parklardan foydalanish bo'yicha taklif va tavsiyalar ishlab chiqilgan.

**Kalit so'zlar:** Smart-turizm, rekreatsiya, dam olish turizmi, Smart parklar, Smart texnologiyalar.

**Abstract:** The importance of Smart tourism in the development of recreational tourism is studied in the article. Using foreign experience, proposals and recommendations on the use of Smart parks in the development of leisure tourism have been developed in Uzbekistan using the possibilities of Smart technologies.

**Key words:** Smart tourism, recreation, leisure tourism, Smart parks, Smart technologies.

**Аннотация:** В статье исследуется значение умного туризма в развитии рекреационного туризма. С использованием зарубежного опыта в Узбекистане разработаны предложения и рекомендации по использованию умных парков в развитии рекреационного туризма с использованием возможностей умных технологий.

**Ключевые слова:** Смарт-туризм, рекреация, развлекательный туризм, умные парки, умные технологии.

## KIRISH

Smart-turizm dam olish turizmida muhim ahamiyatga ega hisoblanadi. Texnologiya va ma'lumotlardan foydalangan holda, Smart-turizm sayyohlarga real vaqtdagi ma'lumotlar, shaxsiy tavsiyalar va uzluksiz xizmatlardan foydalanishni ta'minlaydi. Bu esa sayyohlarga sayohatni rejalashtirish, yangi yo'nalishlar haqida ma'lumotga ega bo'lish va sayohat davomida noyob tajribalar bilan shug'ullanish imkonini beradi. Smart-turizm orqali sayyohlar diqqatga sazovor joylar, turar joylar, transport va mahalliy xizmatlar haqida qimmatli ma'lumotlarni taqdim etuvchi mobil ilovalar, veb-saytlar va raqamli platformalarga kirishlari mumkin. Bu ularga sayohatlarini yanada samarali rejalashtirish va dam olish faoliyatidan maksimal darajada foydalanishga yordam beradi.

Bundan tashqari, foydalanuvchi ma'lumotlarini tahlil qilish orqali aqlli sayyohlik platformalari shaxsiy qiziqishlar va o'tmishdagi xatti-harakatlarga asoslangan diqqatga sazovor joylar, tadbirlar va ovqatlanish imkoniyatlari uchun moslashtirilgan tavsiyalarni taklif qilishi mumkin. Ushbu shaxsiylashtirish sayyohlarning umumiy qoniqishini oshiradi va ularni yangi yo'nalishlarni kashf etishga va turli xil dam olish tadbirlari bilan shug'ullanishga undaydi. Bundan tashqari, Smart texnologiyalar rekreatsiya turizmning rivojlanishiga hissa qo'shadi. Resurslarni boshqarishni optimallashtirish, chiqindilarni kamaytirish va ekologik amaliyotni targ'ib qilish uchun texnologiyadan foydalangan holda, Smart-turizm atrof-muhitga salbiy ta'sirni minimallashtirishda foydalaniladi. Bu kelajak avlodlarning sayyohlik yo'nalishlaridan bahramand bo'lishlarini ta'minlaydi.

Smart-turizm turizmning yangi yo'nalishi bo'lishiga qaramasdan dunyoning ko'plab olimlari tomonidan o'rganilgan va tahlil qilingan. Shular qatorida P. Yalchinkaya, L. Atay va H. Korkmaz o'zlarining tadqiqotlarida Smart-turizmga quyidagicha ta'rif berishadi: Smart-turizmni elektron turizm bilan adashtirish mumkin, chunki axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, axborot tizimlari va Smart-turizm-dagi ijtimoiy media tushunchalari ham elektron turizm uchun muhim ahamiyatga ega.

Xitoy olimlari Kuan Syaoqyan va Ay Shuqin Smart-turizm tug'risida quyidagi fikrni aytib o'tganlar: "Aqlli" turizm – turizm industriyasi va innovatsion texnologiyalarni birgalikda rivojlantirish modeli bo'lib, bu nafaqat turizm industriyasini rivojlantirishning kelajak tendensiyasi, balki zamonaviy xizmat ko'rsatish sohasini o'zgartirish va modernizatsiya qilishning kalitidir. Global texnologik inqilobning yangi bosqichi, uning harakatlantiruvchi kuchlaridan biri Internet bo'lib, jahon iqtisodiy taraqqiyoti, inson hayoti va ishlab chiqarish yo'nalishini o'zgartirib, yangi o'zgarishlarga olib kelmoqda.



Yevropa olimlarining bergan ta'rifiga ko'ra, Smart-turizm bu – axborotlashtirishning ilg'or bosqichidir. U raqamli, aqlli va virtual texnologiyalarga asoslangan turizmdan iborat.

Smart-turizm dastlab Yevropa Ittifoqida paydo bo'lgan. Hozirda, dunyoning ko'plab rivojlangan mamlakatlarida, xususan G'arb davlatlari, Xitoy, Koreya kabi davlatlarda o'zining samarasini bermoqda. Dunyoning eng aqlli shaharlaridan biri bo'lgan Londonda Smart texnologiyalardan foydalanish holda dam olish turizmini rivojlantirishga allaqachon muvaffaq bo'lishgan. Shahar ichidagi ko'plab parklarda Smart texnologiyalardan foydalanish yo'lga qo'yilgan. Misol uchun, energiya ishlab chiqaruvchi yo'laklar, mikroiklim sensorlari va mashq uskunalari, havo sifati sensorlari, quyosh energiyasi bilan ishlaydigan yoritgichlar va aqlli qutilar, aqlli avtonom transport vositalari, parklarni interaktiv xaritalash kabi Smart texnologiyalardan samarali foydalaniladi.

Ushbu parklar tashrif buyuruvchilar uchun qulayliklar yaratish, barqarorlikni rivojlantirish uchun texnologiya va ma'lumotlarga asoslangan yechimlardan foydalanadi. Aqlli parklar tashrif buyuruvchilarga real vaqtda ma'lumot berish, resurslarni taqsimlashni optimallashtirish va atrof-muhit sharoitlarini kuzatish uchun Internet qurilmalari, mobil ilovalar va ma'lumotlar tahlili kabi turli texnologiyalardan foydalanadi. Mehmonlar tajribasi nuqtai nazaridan, aqlli parklar interaktiv xaritalar, individual imtiyozlarga asoslangan shaxsiy tavsiyalarni taklif qilishi mumkin. Ushbu texnologiya tashrif buyuruvchilarga parkda yanada samarali harakat qilish hamda, interaktiv ta'lim faoliyati bilan shug'ullanishga yordam beradi. Boshqaruv nuqtai nazaridan, aqlli parklar tashrif buyuruvchilar oqimini hamda resurslardan foydalanish jarayonini kuzatishi mumkin. Ushbu ma'lumotlarga asoslangan yondashuv park rahbarlariga infratuzilmani rivojlantirish, olomoni boshqarish va tabiatni muhofaza qilish bo'yicha sa'y-harakatlar bo'yicha ongli qarorlar qabul qilish imkonini beradi.

Bundan tashqari, aqlli parklar energiya tejaydigan tizimlarni joriy etish, chiqindilarni kamaytirish va qayta ishlashni rag'batlantirish hamda havo sifati va suvni tejash kabi atrof-muhit omillarini kuzatish orqali barqarorlikka ustuvor ahamiyat beradi. Texnologiya va barqarorlik amaliyotlarini integratsiyalashgan holda, aqlli parklar tashrif buyuruvchilar uchun qiziqarli va ekologik jihatdan mas'uliyatli dam olish tajribasini taqdim etishga qaratilgan.

Xulosa qilib aytganda, Smart-turizm real vaqt rejimida ma'lumot, moslashtirilgan tavsiyalar va uzluksiz xizmatlarni taqdim etish orqali rekreatsion turizmni rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi. Bu sayyohlarga ongli qarorlar qabul qilish, yangi yo'nalishlarni kashf qilish va sanoat barqarorligiga hissa qo'shgan holda noyob tajribalarni o'tkazish imkonini beradi.

#### Foydalanilgan adabiyotlar ro'xati:

1. China-USA Business Review, June 2018, Vol. 17, No. 6, 308-315 doi: 10.17265/1537-1514/2018.06.004 An Evaluation on Smart Tourism/ Pınar Yalçınkaya, Lütfi Atay, Halil Korkmaz Çanakkale Onsekiz Mart University, Çanakkale, Turkey.
2. DOI: 10. 15838/esc/2016.4.46.11 UDK 004.9, ВВК 32.973.202 Куан Сюцянь, Ай Шуцинь. Исследование разветвляющегося туризма в провинции Цзянси в рамках концепции "ИНТЕРНЕТ+"
3. [https://en.wikipedia.org/wiki/Smart\\_tourism](https://en.wikipedia.org/wiki/Smart_tourism)



# MUNDARIJA

## 1-ШУЪБА

### ЎЗБЕКИСТОНДА SMART-ТУРИЗМНИ ЗАМОНАВИЙ ПРИНЦИПЛАРИ АСОСИДА РИВОЖЛАНТИРИШ ВА БУНДА ХОРИЖ ТАЖРИБАСИДАН ФЙДАЛАНИШ

Ўзбекистонда Smart-туризмни ривожлантириш истиқболлари.....	5
<b>Конгратбай Аvezимбетович Шарипов</b>	
Рақамли инновацион технологиялардан туризмда самарали фойдаланиш йўллари .....	7
<b>Эшов Мансур Пулатович</b>	
Туристтик кластерларнинг технологик платформасини ишлаб чиқиш.....	10
<b>Абдурахмонова Гулнора Каландаровна</b>	
Tourism Development in Uzbekistan: Comprehensive Analysis of Current Trends and Future Prospects .....	13
<b>Zufarova Nozima Gulamiddinovna</b>	
Қорақалпоғистон Республикасида туризм соҳасининг янги йўналишларини ташкил этиш имкониятлари .....	17
<b>Эштаев Алишер Абдуғаниевич, Хошимов Баҳром Баҳадирович</b>	
Ўзбекистонда тоғ туризмнинг ривожлантириш йўналишлари .....	20
<b>Ахмедов Икром Акрамович</b>	
Туристтик-рекреацион ресурслари юқори бўлган минтақаларда кластерларни ташкил қилиш механизмлари .....	24
<b>Норчаев Асатулло Норбўтаевич</b>	
Развития smart туризм в Узбекистане.....	28
<b>Алиева М. Т.</b>	
Smart Tourism Analysis and Future Trends.....	31
<b>Safaeva Sayyora</b>	
Opportunities for Developing Smart Tourism and Foreign Experience in Uzbekistan .....	34
<b>Kabilova N. Sh.</b>	
O'zbekiston turizmida XXI bozori va bunda Smart-turizmning o'rni.....	37
<b>Mirzayev Temur</b>	
Смарт-туризм: зарубежный опыт и перспективы его применения в Узбекистане.....	42
<b>Хушназарова М. Г.</b>	
Development of Smart Tourism in Uzbekistan .....	45
<b>Narzullaeva Umidakhon, Abzalova Nozima</b>	
O'zbekistonda turizm xizmatlari sohasining aholi bandligiga multiplikativ ta'siri .....	48
<b>To'rabekov Sohijjon Sherboy o'g'li</b>	
Smart-turizmni xorijiy tajribalar asosida rivojlantirish istiqbollari.....	53
<b>Isroilov Xusanboy Ibrohimjon o'g'li, Nishonboyev Doniyor Erkinjon o'g'li</b>	
Smart-turizm: xorijiy tajriba va uni O'zbekistonda qo'llash istiqbollari.....	55
<b>Ulugboyeva Ezozahon Inomjanovna</b>	
O'zbekistonning Smart-turizm salohiyatini jahon turizm bozorida targ'ib qilishning zamonaviy marketing strategiyalari.....	58
<b>Fayyoza Ahmedova Rashidovna</b>	

Modern Trends in the Development of Tourism and the Experience of Foreign Countries in the Application of Smart Innovations in Personnel Training.....	62
<b>Iskandarova Nargiza Mashrabjonovna</b>	
The Main Role of Smart – Tourism in Modern XXI Century Uzbekistan as an Example.....	65
<b>Narzullayeva Fariza Akmalevna, Saydaliyeva Feruza Bakhtiyorovna</b>	
How Does Smart Tourism Support Sustainable Tourism Development: the Case of Uzbekistan.....	67
<b>Khusniddin Egamnazarov</b>	
Appearances, Classification and Application of Smart Tourism.....	70
<b>Akhmadjanova Mukhtasarkhan Anvar qizi, Sharifboyeva Fazilatxon Odilbek qizi, Dadamirzayev Sarvarbek Ulug‘bek o‘g‘li</b>	
Фарғона водийсининг қишлоқ аҳоли пунктларида агротуризмни ривожлантиришнинг стратегик режасини ва смарт-технология концепциясини ишлаб чиқиш бўйича услубий ёндашувлар.....	74
<b>Жумабаева Дилафруз Тожиidinovna</b>	
Butun jahon Smart-turizmi bozorining rivojlanish xususiyatlari.....	78
<b>Ravshanov To‘yli Gulmurodovich</b>	
Основные тенденции развития смарт туризма в условиях цифровой экономики в Республике Узбекистан.....	81
<b>Салиева Екатерина Сергеевна</b>	
Развитие Смарт-туризма в Узбекистане на основе современных принципов и использования зарубежного опыта.....	84
<b>Ахмеджанова Ирада Усмановна, Халилова Нодира Абдухамид қизи</b>	
Будущая роль Смарт-туризма на мировом туристическом рынке.....	88
<b>Уралова Матлюба Ахроровна</b>	
Проблемы и перспективы развития Smart-туризма в Узбекистане.....	95
<b>Очилова Хилола Фармоновна, Раимова Севара Ойбековна</b>	
Перспективы развития Смарт-туризма в Республике Узбекистан на основе современных технологий и использования зарубежного опыта.....	102
<b>Рустамов Абдор Равшан угли</b>	
Перспективы развития зелёного смарт туризма в Республики Узбекистан.....	106
<b>Расулова Нигора Юсуповна</b>	
Перспективы развития смарт туризма в Узбекистане на основе современных принципов.....	110
<b>Рахимова Дилфуза Мирзакасимовна</b>	
Перспективные направления развития смарт туризма в Узбекистане.....	113
<b>Гузал Шеровна Хонкелдиева</b>	
Развитие культурного Смарт-туризма в Узбекистане, с использованием опыта зарубежной компании «POLYMEDIA».....	116
<b>Караваева Алёна Викторовна</b>	
Turistik xizmatlar bozorini shakllantirishning rekreatsion dinamikasi.....	118
<b>Bahrieva Zarina Nasimovna</b>	

## 2-ШУЪБА

### SMART-ТУРИЗМНИ ТАШКИЛ ЭТИШНИНГ АСОСИЙ ХУСУСИЯТЛАРИ

Main Features of Smart Tourism Organization.....	121
<b>Narzullaeva Umidakhon</b>	
The Role Smart-City Infrastructure in the Tourism and Architecture.....	124
<b>Mukhlisa Akromova Saydimukhtor qizi</b>	
The Main Components of the Development of “Smart” Tourism in the Region.....	130
<b>Agzamova Nargiza Gapurovna</b>	



Туризм соҳасида рақамли технологиялар орқали смарт туризмни ташкил этишнинг асосий хусусиятлари .....	135
<b>Ҳамдамов Амриддин Ҳамдам ўғли</b>	
Минтақа туризмни ривожлантиришда хизмат кўрсатиш корхоналарининг smart-ахборот моделлари асосида ривожланиши .....	140
<b>Ш.Х.Мухитдинов</b>	
Analysis of Cases of Use of Smart Technologies in Tourism and Hotel Enterprises.....	146
<b>Hamidova Muxtasarxon Iqboljon qizi, Egamberdiyev Sirojiddin Sattor o'g'li</b>	
Tarixiy shaharlarda turizmni rivojlanishida raqamli texnologiyalarning o'rni.....	152
<b>Ro'zibayeva Zulayho Baxrombek qizi</b>	
Turizm sohasi rivojlanishida Smart-turizmning o'rni .....	159
<b>Dadamuxamedova Mushtariy Maxmudjon qizi</b>	
Mamlakatimizda turizm sohasini raqamlashtirish va boshqarishni takomillashtirish .....	162
<b>Mardiyev Bunyod Sirojiddin o'g'li</b>	
Development of Smart Tourism in Uzbekistan Based on Modern Principles and Using Foreign Experience.....	165
<b>Gulrukh Yusupova, Nilufarkhon Ashuralieva</b>	
Jizzax viloyatining ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishida turizmning ahamiyati va roli: yangicha Smart yo'nalishlar va mexanizmlar .....	168
<b>Aynakulov Muxitdin Abduxamidovich</b>	
The Role of Smart Technologies in the Development of Agrotourism.....	172
<b>Yoriyeva Farangiz Murodilloyevna</b>	
Turizmning rivojlanishini barqarorlashtirishda prognozlashning mohiyati va obyekt.....	175
<b>Axmadjanova Muxtasarxon Anvar qizi, Dadamirzayev Sarvarbek Ulug'bek o'gli, Sharifboyeva Fazilat Odilbek qizi</b>	
The Main Trends in the Development of Digital Tourism in Uzbekistan.....	181
<b>Ismailova Sayyora Ulugbekovna</b>	
Jahon ziyorat turizmi obyektlarining turizm rivojlanishiga ta'siri.....	186
<b>Karimova Maftuna Komiljon qizi</b>	
The Future of Smart Tourism: Transforming Travel Experiences .....	191
<b>Oppokkxonov Nurmukhammad</b>	
Sayyohlik yo'nalishlariga tashrif buyuruvchilar uchun aqlli texnologiyalarning ahamiyati .....	193
<b>To'xtayeva Xurshida Farhodovna</b>	
O'zbekistonda Smart-turizmni rivojlantirish choralari.....	200
<b>Raximova Dilfuza Mirzakasimovna</b>	
Exploring Smart Tourism: Lessons From Abroad and Opportunities for Uzbekistan .....	206
<b>Nasiba Mukhtorova, Zohid Askarov, Angelo Battaglia</b>	
Smart Tourism: Pros, Cons and Potential Future Development.....	215
<b>Baratov Asadbek</b>	
Turistik destinatsiyalarni boshqarish orqali turistik mintaqalarni rivojlantirish.....	218
<b>Toirova Nozima Miraxmad qizi</b>	
Основные компоненты развития смарт туризма в Ташкентском регионе: перспективы и вызовы .....	223
<b>Зиёвиддинова Тарона Ойбек кизи</b>	
Инновационные тенденции применения умных технологий в развитии туризма и гостиничного бизнеса.....	226
<b>Мусаева Сайёра Абдивахитовна</b>	
Цифровизация как важнейший двигатель индустрии туризма.....	234
<b>Абидова Д.</b>	



Путешествие будущего: формирование и инновационное развитие направления Смарт-туризм .....	239
<b>Курашева Валерия Олеговна, Ивонина Наталья Викторовна</b>	
Основные особенности организации смарт-агротуризма в Узбекистане.....	241
<b>Анваров Нодир Аллаёрович</b>	

## 3-ШУЪБА

## ЎЗБЕКИСТОННИНГ SMART-ТУРИЗМ САЛОҲИЯТИНИ ЖАҲОН ТУРИЗМ БОЗОРИДА ТАРҒИБ ҚИЛИШНИНГ ЗАМОНАВИЙ МАРКЕТИНГ СТРАТЕГИЯЛАРИ

Enhancing Marketing Strategy for the Development of Mountain Tourism.....	255
<b>Mavlanov Golibjon Muhammad o'g'li</b>	
Smart Destination Management: Challenges and Practices.....	258
<b>Nurmukhammad Oppokkxonov</b>	
O'zbekistonda qishloq turizmining shakllanish va rivojlanishi.....	260
<b>Usmonov Sardor</b>	
Фарғона водийсида туризм соҳасини ривожлантиришнинг ҳудудий дифференциал хусусиятлари .....	263
<b>Максумов Азизхон Нодиржон ўғли</b>	
O'zbekistonda turizmni rivojlantirishning jahon tajribasi muammo va istiqbollar .....	268
<b>Айнақулов Хуснидин Абduxамидович, Тешайева Фариди Шухрат қизи</b>	
Hududlarda Smart-turizmni rivojlantirishda xorij tajribasini qo'llash istiqbollari .....	271
<b>Islomova Dilrabo Salomovna</b>	
Consideration of Positive and Negative Impacts of Smart Tourism on Destination Branding, Case of Uzbekistan	274
<b>Ms. Yulduz Yakubova</b>	
Analysis of the State of Use of Smart Technology in Hotels.....	276
<b>Uralova Dilbar Anorbayevna, Egamberdiyev Sirojiddin Sattor o'g'li</b>	
Turizm sohasi orqali aholi bandligini ta'minlash yo'llari .....	281
<b>Matkabalova Dilorom Xalilullayevna</b>	
Smart-turizmni tashkil etishning asosiy xususiyatlari .....	284
<b>Uralova Matlyuba Axrorovna</b>	
O'zbekistonning iqtisodiy rivojlanishida turizm sohasining o'rni.....	286
<b>Matchanov Azizbek Umirbek o'g'li</b>	
Mehmonxona xo'jaligida yashil texnologiyalarni joriy qilish.....	289
<b>Xakimova Nargiza Axadjon qizi</b>	
Mamlakatimizda Smart-turizmni rivojlantirish masalalari va iqtisodiyotda tutgan o'rni.....	293
<b>Xomidov Mirodiljon Xasanboy o'g'li, Nishonboyev Doniyor Erkinjon o'g'li</b>	
Dam olish turizmida Smart parklarning o'rni .....	295
<b>Shaymanova Nigora Yusupovna</b>	
Rekreatsiya turizmni rivojlantirishda Smart texnologiyalardan foydalanish .....	297
<b>Shaymanova Nigora Yusupovna</b>	
Smart Tourism: Foreign Experience and Prospects for Its Application in Uzbekistan.....	299
<b>Avezova Nilufar</b>	
Использование BIG DATA и AI для реинвентаризации маркетинга туризма в Узбекистане: новые перспективы в глобальной конкуренции.....	304
<b>Турабекова Фарангиз Наримонбек кизи</b>	
Проблема в смарт туризме .....	310
<b>Аскаралиева Муштарий Баходировна</b>	



Смарт туризм в Узбекистане: новые подходы и современные решения.....	313
<b>Узганбаева Дилноза Тохтасиновна</b>	
Смарт туризм в Узбекистане: новые возможности и вызовы.....	315
<b>Бекмурадова Лайло Турсунмаматовна</b>	
Влияние цифровых технологий на развитие туристского рынка в Узбекистане.....	323
<b>Мустаева Шохида Саъдуллаевна</b>	

#### 4-ШУЪБА

#### ТУРИЗМ ВА ТАЪЛИМ: ШАРТ-ШАРОИТИ ВА ИСТИҚБОЛЛАРИ

Таълим туризми тушунчаси моҳияти ва уни ривожлантиришнинг хориж тажрибалари.....	327
<b>Саъдуллаева Гулноза Содиқ қизи</b>	
Toshkent viloyatida agroturizm obyektlarini rivojlantirish va kadrlar salohiyatini oshirish istiqbollari.....	330
<b>Jo'rayeva Nargiza Abduvohidovna</b>	
Smart-turizm faoliyatini boshqarish jarayoniga yondashuvlar.....	337
<b>Mirzayev Abdullajon Topilovich</b>	
Ilmiy faoliyani rivojlantirishda ta'lim tashkilotlaridan maqsadli foydalanish.....	341
<b>Mirzaliyev Sanjar Maxamatjon o'g'li</b>	
Turistik xizmatlarning reklamasini amalga oshirishda ijtimoiy tarmoqlarning ahamiyati.....	349
<b>O. A. Norbo'tayev</b>	
Ta'lim turizmining mohiyati va uni O'zbekistonda rivojlantirish imkoniyatlari.....	351
<b>Jiyanov Uktam Panjievich</b>	
Smart Tourism and Education: Conditions and Prospects in Uzbekistan.....	354
<b>Gulrukh Yusupova, Sabina Turakulova</b>	
Uzbekistan: Theory and Practice of Personnel Training for Tourism.....	361
<b>Ochilova Hilola Farmonovna</b>	
Marketing strategiyalarini qo'llash orqali mamlakat turizm bozorini rivojlantirish istiqbollari.....	365
<b>Nurfayzieva Moxinur Zayniddinovna</b>	
Turistik mahsulotlar shakllanishi bo'yicha nazariy yondashuvlar va narxlar tahlili.....	372
<b>Imomov Sanjar Muxammadievich</b>	
Mehmonxona sohasida Big Data texnologiyalarini qo'llash.....	376
<b>Shermakhmadova Zarina Shavkat qizi</b>	
Promoting Environmental Entrepreneurship And Innovation in a Green Economy.....	379
<b>Embergenova Anjim Aydosbaevna</b>	
Turizm xizmatlari eksportini oshirishda innovatsion marketing va raqamli texnologilayar ta'siri.....	381
<b>Bakhromov Akmal Abduvahid o'g'li</b>	
Samarali marketing strategiyalari orqali O'zbekistonni raqobatbardosh turizm yo'nalishi sifatida jonlantirish.....	385
<b>Xusniddinova Munavvar Sur'at qizi</b>	
O'zbekistonda Smart-turizmni zamonaviy prinsiplari asosida rivojlantirish va bunda xorij tajribasidan foydalanish.....	388
<b>Tojiboyev Toxirjon Zoxirjon o'g'li</b>	
Mehmonxona va xizmatlar bozorini takomillashtirish, mehmonxonalarda smart mehmonxona xizmatlarning tizimini joriy qilish.....	391
<b>Mansurov Zokir Xusanovich</b>	



Туризмни қўллаб-қувватлаш жамғармасининг соҳа ривожини молиялаштиришдаги аҳамияти.....	394
<b>Примова Нигора Икром қизи</b>	
Turizm – dunyo madaniyatiga ko‘prik.....	397
<b>Abdullayeva Nilufar Sultanbayevna</b>	
Key Features of Digital Advertising Development in Tourism in Uzbekistan.....	399
<b>Mirziyo Sodikov Odiljon ogli</b>	
Xizmat ko‘rsatish tarmoqlarida turizm va bank xizmatlarini bog‘liqliklari.....	404
<b>Xakimov Zoxid Norbo‘tayeich</b>	
Innovative Management in Smart Tourism: a Digital Economy Imperative for Tourist Enterprises.....	406
<b>Mamanov Mukhammadamin</b>	
The Role of The Capacity of Service Personnel in the Organization of the Quality Service Process in Hotel Enterprises.....	409
<b>Rakhmonova Nigina Anvarovna</b>	
Развитие умного туризма – перспектива кадров в сфере туризма.....	412
<b>Бухарова Нигора Газиёвна</b>	
Состояние гостиничного бизнеса в Самарканде и важность его развития.....	415
<b>Мардонова Дилрабо Ширинбоевна</b>	
Организационно-экономический механизм развития туристических комплексов.....	418
<b>Хомидов Қаххорали Қурбонали ўғли</b>	

#### 5-ШУЪБА

#### ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДА ТУРИЗМНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ТЕНДЕНЦИЯЛАРИ

Қорақалпоғистон Республикасида туризмни ривожлантириш имкониятлари.....	422
<b>Эштаев Алишер Абдуғаниевич, Маткаримов Жаҳонгир</b>	
Вопросы развития Smart-туризма в Республике Каракалпакстан.....	425
<b>Абдувахидов Абдумалик Махкамович</b>	
Qoraqalpog‘istonning o‘ziga xos madaniy va tarixiy merosi.....	427
<b>Xoshimov Vaxrom Vaxadirovich</b>	
O‘zbekistonda ziyorat turizmini rivojlantirish istiqbollari.....	429
<b>Matkbulova Dilorom, Abdug‘aniyev Toxirjon</b>	
Соғломлаштириш туризми фаолиятини бошқаришда туристик кластерларни шакллантириш механизмларини баҳолаш.....	432
<b>Ғофуров Азизбек Умаржонович</b>	
Qoraqalpog‘iston Respublikasining o‘ziga xos ekologik merosi.....	435
<b>Xoshimov Vaxrom Vaxadirovich</b>	
Qoraqalpoq o‘lkasi turizm istiqbollari.....	437
<b>Dehqonov Burxon Rustamovich</b>	
Implementing Smart Tourism Strategies in Karakalpakstan.....	439
<b>Mukhanov Murod Mukhan ugli</b>	
Qoraqalpog‘iston Respublikasi turizm sektoridagi integratsiyaning nazariy asoslari.....	442
<b>Xalimova Fayyoza Nafasovna</b>	
Qoraqalpoqiston Respublikasida turizmni rivojlanish yo‘llari.....	445
<b>Xushnazarova Maxzuna Gulamjonovna</b>	
Turistik hududlarda turizmning barqaror rivojlanish konsepsiyalariga yondashuvlar.....	452
<b>A. Asraqulov</b>	



Минтақада туризм соҳасини бошқаришнинг ўзига хос хусусияти .....	455
<b>Ембергенова Анжим Айдосбаевна</b>	
Perspectives for the Further Development of Smart Tourism in Uzbekistan .....	460
<b>Akhunova Shokhistakhon Nomanjanovna, Askarov Farhod Rakhmatovich</b>	
Қорақалпоғистон Республикаси ички туризм йўналишлари.....	465
<b>Норчаев Н. А.</b>	
Qoraqalpog'iston Respublikasida turizmni rivojlantirish tendensiyalari .....	467
<b>Islamova Qunduzxon Ikromboy qizi</b>	
Тенденции развития Смарт-туризма в Республике Каракалпакстан .....	469
<b>Очилова Х. Ф., Нагметуллаев А. А.</b>	
Тенденции развития зеленого туризма в Республике Каракалпакстан.....	472
<b>Расулова Нигора Юсуповна</b>	
Перспективы развития смарт туризма в Республике Каракалпакстан.....	475
<b>Косбергенова Нурзия Кудайбергеновна</b>	
Role of social media in promoting Sustainable Tourism in Uzbekistan .....	477
<b>Ms. Nigina Kurbonova, Dr. Shalki</b>	
Jahonda ta'lim turizmining rivojlanish tendensiyalari .....	487
<b>Uktam Jiyanov, Maksudova Shahlo</b>	
Hududiy turizm rivojlanishining iqtisodiy samaradorligini oshrishda "Smart-turizm" xizmatlaridan maqsadli foydalanish.....	490
<b>Dustmurodov Orifjon Ismatilloevich</b>	
The role of tourism industry in the country's economy .....	497
<b>Gofurova Vasila Odiljon qizi</b>	
Tourism Impacts GDP Growth (and Decline).....	500
<b>Gofurova Vasila Odiljon qizi</b>	
Smart turizm texnologiyalarining sayyohlarning xatti-harakatlari, sayohatdan qoniqishlari va baxtli his qilishlariga ta'siri .....	503
<b>Munajat Isakdjanova Inog'omovna</b>	
Sayohat va turizm rivojlanish indeksi .....	507
<b>Raxmonova Nilufar Yorqinovna</b>	
O'zbekistonda smart turizmni rivojlantirish imkoniyatlari .....	512
<b>Kamoliddin Jahongirov</b>	
Xalqaro turizm bozorida ta'lim turizmining o'rni va rivojlanish xususiyatlari .....	514
<b>Ominaxon Ababaxriyeva, Kamoliddin Jahongirov</b>	
Functional composition of irrealis .....	517
<b>Ochilova Noila Farmonovna</b>	
Turizmga innovatsiyon texnologiyalarni joriy qilish mohiyati .....	519
<b>Po'latov Ma'murjon Murodjon o'g'li</b>	
Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyotida zamonaviy logistika tizimlari mohiyati .....	521
<b>Xasanov Sarvar Ulug'bek o'g'li</b>	
Using Innovative Technologies in Hotels as a Factor of Sustainable Development of Tourism Industry .....	524
<b>Sayfutdinov Shuxratjon Sultonovich, Egamberdiyev Sirojiddin Sattor o'g'li</b>	



Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>

# Yashil

## IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Jtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

**Ingliz tili muharriri:** Feruz Hakimov

**Musahhih:** Xondamir Ismoilov

**Sahifalovchi va dizayner:** Iskandar Islomov

---

## 2023. Maxsus son

---

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelmasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: [sq143235@gmail.com](mailto:sq143235@gmail.com)

Bot: [@iqtisodiyot\\_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77)

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, [@iqtisodiyot\\_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77) telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

**Litsenziya raqami:** №046523. PNFL: 30407832680027

**Manzilimiz:** Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani  
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.



**Jurnalning ilmiyligi:**

“Yashil iqtisodiyot va taraqqiyot”  
jurnali

O‘zbekiston Respublikasi  
Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar  
vazirligi huzuridagi Oliy  
attestatsiya komissiyasi  
rayosatining  
2023-yil 1-apreldagi 336/3-  
sonli qarori bilan ro‘yxatdan  
o‘tkazilgan.